

КИРИЛ АПОСТОЛОВ

ГИБЕЛТА НА ГЛУТНИЦАТА

chitanka.info

На С. Янакиев

Краткият зимен ден едва-едва си пробиваше път през наслоената мразовита сивота. Звездите отдавна бяха угаснали, а избелелият лунен сърп, смален до размерите на нокът, залязваше незабележимо след дългото и изтощително нощно препускане по ледения глетчер на небето. Утро уж безоблачно, ала без свое вътрешно сияние. И докато горе, в зенита, денят все пак успяваше да разбули отчасти лицето си, в ниското, сред черните върбови гъсталаци, сумракът беше повече от виделината.

Навярно затова и вълчата глутница, разположена на едно пространство колкото някогашно селско вършило, още продължаваше да се излежава. Всеки от членовете на временната задруга, която щеше да се разпадне, щом заглъхнеше ехото от последната виелица, беше заел полагащото му се място и в зависимост от придобитите от порано навици прекарваше нощта: Жълтогривия, водачът, лежеше най-отпред към подветрената страна с леко повдигната върху предните лапи глава, за да е нащрек и да улавя и най-слабите шумове и миризми. Втора по положение след водача, Старата вълчица спеше сгушена до неговия мощен хребетест гръб, подвила пухкавата си опашка под корема да ѝ топли. Няколко крачки по-назад и на разстояние един от друг двете вълчета от миналогодишното котило лежаха изтегнати, сякаш февруарският студ беше през девет планини в десета. Помежду им и малко по-назад глезено сумтеше в съня си младата, нежна като котенце вълчица, на която тепърва ѝ предстоеше да става майка. Следваха Куция, Лиско, Дебелогърбия.

Разбърканият строй на спящата глутница завършваше с Едноокия. Те с водача всякога заемаха двата противоположни края — ако единият е отпред, другият ще е отзад и обратното. И за своите, и за ония, които го бяха виждали само отдалеч, беше Едноокия. В действителност и той, както всичките му събратя, имаше две очи. Само че подир битката с овчарското куче преди години и раната в слепоочието, която получи след тази битка, клепачът му престана да се вдига докрай и лявата очна ябълка оставаше наполовина скрита под

тънката кожа... И тази сутрин двамата с водача пак първи се събудиха. Едноокия изпъна нагоре шия и помириxa въздуха. Времето бе застудяло. Дъхът, който избликна през широките му космести ноздри, увисна в пространството пред него подобно размърсено кълчище. Също в такъв белезникав разпарцалосан облак плуваше и голямата квадратна глава на Жълтогривия от другия край на глутницата.

Не наведнъж, а по един, по двама взеха да се надигат и останалите — измръзнали, нафунели. Очите на всички бяха обърнати към потъналата в бозава сивота река. Дълго гледаха натам гладните озлобени вълци, а после огнените им зеници се впиха като остриета в предводителя.

Седмица вече как киснеха в тия студени, неуютни блата. Чакаха голямата вода да изчезне напълно, та да минат отвъд, където мамеха безброй далечни светлини — опасност и зов за живот, и още по-нататък — очертанията на една огромна, открай докрай, планина, издигаща се над равнината подобно гигантски гръбнак. Не можеше там да не е и по-топло, и да няма в изобилие храна. Целият им досегашен живот бе преминал в необгледната степ на север. За пръв път нуждата ги караше да търсят спасение в чужди владения и в съвсем непознати земи. Жълтогривия на три пъти вече ги бе водил до реката, ала все безрезултатно. Наистина провлакът между двата заледени бряга изтъняваше от ден на ден, но все още си оставаше толкова широк, че да не може да го прескочи и най-силният вълк. Може би тая нощ чудото бе станало и белезникавите дантелени поръбки най-после са се слели в едно? При това признаците на застудяване бяха явни. Усещаха го и по себе си, и по държането на останалите живини. Яребиците навсякъде се бяха вкопали дълбоко под снега, а враните кръжаха на големи тумби и ту се изгубваха в мержелеещите сиви висини, ту пък се стрелкаха изненадващо към заснежените мъртви блата, цепейки въздуха с дрезгавия си тревожен грак. Всичко това подбуждаше неудържимо вълците и те заобиколиха в тесен кръг своя водач.

Сам водил в миналото малка глутница, Едноокия неведнъж бе изпадал в подобни положения и опитът му подсказваше, че ако сега Жълтогривия не предприеме нещо решително, непременно ще избухне

разрив — бой на равен с равен или всички заедно против него — водача.

Когато за пръв път се срещнаха двамата, Жълтогривия веднага оцени по достойнство силата му и не направи дори опит да го „подчинява“, оказвайки му пълно доверие, щом е дошел, той предварително и доброволно се е съгласил с установения при тях ред. По този начин — като го прие за равен и остави сам да си избере мястото — Жълтогривия го покори от пръв поглед и завинаги. Ето и сега, прозрял, че срещу тихата ярост на глутницата не би могло да има друго решение освен едно-единствено, моментално да напуснат блатата и да поемат на юг, той изтрака със зъби и набичи врат, сякаш отиваше на двубой с най-страшния си противник. Живият обръч пред него се разтвори с одобрително ръмжене. Пропуснаха го да мине напред, а после всички тръгнаха подире му — Старата вълчица, след нея той, Едноокия, после любимецът на вълчицата Лиско, младите вълци и най-накрая Куция. Снегът бе с дебела твърда кора и вървяха почти безшумно. Нямаше и помен от онова издайническо „Хру-оп! Хру-оп!“ — звука на младия неулегнал сняг. След тях сега оставаше само едно шиптене от допира на ноктите о белия глетчер на леда.

Ала и този път не му провървя на Жълтогривия.

Отдалеч личаха и тъмният прорез, приличащ на незараснала рана, и търкалящите се валма черна маса, размесена с безформени кашести съсиреци, нито вода, нито лед, които водотекът отнасяше на изток.

Той напред, останалите членове на временната задруга подир него, пропътуваха километри наред първо по течението надолу, а сетне обратно срещу течението на реката, за да потърсят ако не цял лед от единия до другия край, то поне такова място, където да могат да прескочат. Най-после спряха до една теснина, която от пръв поглед изглеждаше достатъчна, за да преминат оттатък. Жълтогривия отпъди всички настрани, изгледа ги подред, сякаш се прощаваше с всеки поотделно, сетне присви уши, изопна опашка, за да сведе до нула и най-малкото съпротивление, засили се и скочи. Мощното му гъвкаво тяло прелетя като оръдеен снаряд над тъмната бездна. Когато стигна на отвъдния бряг, ледът под него неочаквано изпраця и се напука. Отцепената от цялото плоча отпърво се изправи, а после се преобърна и го погребва сред кашестата черна маса.

Повече не го видяха. Гледаха как водотекът отнася бавно на изток ледения айсберг, а от него ни вест, ни кост. Изчезна, като че ли никога не го е имало. Всички, в това число Старата вълчица, наблюдаваха напълно безучастни как си отива невидим водачът им, като че ли не той бе създателят на тяхното задружно семейство от хищници; като че ли не той, а някой друг ги бе предвождал в дългия и пълен с опасности път през степта, докато стигнат дотук; като че ли не той, а някой друг бе крилото им в часове на върховни изпитания. С една дума, онова, което Жълтогривия бе изграждал години наред, не можа дори да го преживее и рухна още в часа на неговата гибел. Водата го отнесе, както отнесе него самия.

Предстоеше нова подялба на постове и всичко друго отиваше в забравата. Набързо произнесената присъда над делото на досегашния водач, справедлива или не, беше окончателна. Законът, който всеки път изискваше да се режат старите клони, за да остане само коренът, та по този начин всичко да започва отначало, бе неумолим. Така е било, така щеше да бъде до веки веков.

Едноокия неведнъж е бивал свидетел на подобни сцени, неведнъж се беше случвало същото и с него. Отиде малко настрана, вдигна глава, разтвори огромната си паст, годна с едно хлопване да прерязва и най-дебелия овчи врат, и зави проточено. Жалбата, дълбока, с люта ярост и ненавист, се заби като сонда в онемелите небесни селения, после заслиза бавно към заснеженото мъртво поле и накрая секна като плач на дете. Протяжният му вой още не беше заглъхнал напълно, когато сивото студено утро над реката отведнъж се изпълни с диво злобно ръмжене. Всички край него имаха изражение като да са обхванати от бяс. Това веднага го отрезви. Новото подреждане в йерархията на глутницата засягаше и него. Преди всичко трябваше да си изберат нов водач. Естествено повечето се считаха достойни тъкмо за това място, което предоставяше най-топлото кътче в леговището, най-тлъстия пай от жертвата, неоспорима близост до вълчицата. Задълженията, големите отговорности на това първенство засега стоеха извън обсега на замъглените им от алчност и ненаситност за власт погледи. На преден план бе излязъл необузданият порив за могъщество, което единствено можеше да ги направи по-важни и по-силни и щеше да ги придвижи една крачка по-напред и по-високо в сравнение с вчерашния ден.

Страшната армада на Жълтогривия беше глутница като всяка друга. Тъй че не правеше изключение в нищо. И при тях са ставали побоища — за къс месо, за място в бърлогата, та дори за по-голяма близост до царствената. Но Жълтогривия винаги съумяваше със сила, строгост и не на последно място със справедливост и по достойнство да потушава навреме страстите и да прекратява побоищата. Сега хаосът беше по-голям от всякога, а него го нямаше, за да тури ред. На мястото на твърдата респектираща власт дойде безвластието, а кое и да е безвластие неминуемо води до неподчинение и разруха. Всеки поглеждаше със завист и омраза към този, който довчера е стоял над него. Само положението на Старата вълчица никой не оспорваше. То ѝ бе предопределено от бог и природа и докато можеше да ражда, принадлежеше само на нея и на никой друг. Тя и преди беше *втора*, непосредствено след водача, а при подялбата на благините понякога ставаше и първа. Жълтогривия, нейният вълк, винаги беше готов да ѝ отстъпи най-добрия къс от плячката, най-сгодното място за спане. Всички знаеха това, както знаеха, че в негово присъствие Старата вълчица никога не си позволяваше да иска повече, отколкото ѝ се полагаше, защото той беше колкото деликатен и отзивчив, толкова суров и строг, стигнеха ли работите до използването на властта за лични изгоди или разправи с отделните членове на задругата. Със своята сила, смелост, прозорливост, справедливост и великодушие (склонен да отстъпи собствения си дял на слаб или болен) Жълтогривия държеше всички в подчинение, в това число и нея. И сега, когато вече него го нямаше, тя пак щеше да запази своето положение на *втора*, веднага след *новия първи*, независимо кой щеше да е той.

Подир нелепата гибел на досегашния предводител нещата в глутницата се усложниха. Студът и гладът още повече изостряха отношенията им. Единствено Едноокия стоеше настрани от бъркотията. Сякаш знаеше предварително как ще се развият работите и че най-сериозни шансове за първото място имаха те с Дебелогърбия. Но и двамата бяха опитни вълци, не бързаха. Тъй че първият бой, след като Жълтогривия вече не беше сред живите, стана не между тях, както всички очакваха, а между младоците от последното котило.

Стояха двете вълчета клекнали на леда и само се попоглеждаха накриво, когато неочаквано налетяха един срещу друг. Започнали уж

без причина и като на шега, една възможност да затоплят изстиналите си крайници, те се вчепкаха здраво и неусетно играта премина в истински бой. Челюстите им взеха да тракат на живот и на смърт, а от срещата на дългите им закривени зъби изскачаха искри. Работата ставаше опасна и за двамата, а нямаше авторитет, който да застане помежду им и да ги разтърве. Заслепени от стихията на битката, те сами не разбраха кога бяха стигнали края на леда. Задните крака на единия хлътнаха в мътната суроватка на водотека. Все още можеше да се спаси, ала неговият съперник не му даде тая възможност, вместо това го натисна с все сила. Нещастникът се замята отчаяно във водата, но течението мигом го подхвана и го повлече. Едва на стотина метра по-надолу той успя да докопа както трябва с предни лапи ледената козирка и излезе на сухото. Направи няколко мъчителни крачки, ръсейки след себе си тъмни струйки, които много скоро побеляваха, превръщайки се отначало в скреж, а сетне и в лед. Натезал от водата и от изтощението, младокът се строполи на снега.

Другите вълци от глутницата само това чакаха и като по команда налетяха от всички страни. Нямаше кой да ги възпре и за броени секунди от младия вълк не остана нищо. Все едно че не го е имало, че изобщо не е съществувал.

Едноокия не беше довършил дяла си, когато до него стигна чуждото предизвикателство. Още преди да чуе ръмженето, той вече знаеше, че Дебелогърбия се готви да го нападне. Моментът беше подходящ и оня искаше да опита късмета си с помощта на изненадата. Глутницата час по-скоро трябваше да излъчи водач. Това бе известно както на Дебелогърбия, така и на другите вълци. И на Едноокия също. Ето защо той изостави без съжаление окървавения къс месо и присви уши. Клепачът на лявото око внезапно отскочи нагоре, един от редките случаи, когато ясно проличаваше, че жълтолявата очна ябълка наистина си е на мястото.

Заедно с няколко кратки прекъсвания, докато отпочиваха и събираха нови сили, борбата им (каква разлика в сравнение с онова, що показаха в началото младоците!) трая близо час. Чак тогава Дебелогърбия се видя принуден да легне доброволно по гръб и дишайки на пресекулки, сам да открие за противника най-уязвимата част от тялото си — гърлото. Признаваше, че е победен, и се покоряваше. Надвесен над него в заплашителна стойка, Едноокия

остана известно време на мястото на схватката, после изръмжа *подчиняващо* и се отправи с горда походка към наклеяките встрани вълци, нетърпеливи да узнаят кой ще е новият водач. Мина край тях, без да погледне когото и да е, и пое към върбалаците, където в последно време денуваха. Всички го сподиреха. Върху леда останаха няколко по-едри кокали, върху които нямаше никакво месо, и едно огромно кърваво петно.

Когато на другия ден отново дойдоха, да опитат за кой ли път да преминат реката, от кръвта нямаше и следа, враните и гарваните я бяха изкълвали заедно със снега. Най-ненаситните, начело с Лиско, се нахвърлиха върху замръзналите кокалаци, светнали от белота след намесата на враните. Накрая любимецът на Старата вълчица отиде при своята покровителка и все едно че не е хапвал цяла неделя, почна да ѝ се умилква и жалва. В отговор вълчицата го близна няколко пъти по муцуната... Отдавна се знаеше, че тя гледа с по-други очи красивия млад вълк, но пред Жълтогривия не смееше да показва явно предпочитанията си. Стариият водач се придържаше към определени принципи, а за свой най-висок и непоклатим принцип имаше справедливостта. Оpozнала много добре характера му и неговите привички, Старата се старееше да не го дразни излишно. Бездруго той не отстъпваше, стигнеше ли работата до заобикаляне или потъпкване на главните закони в голямото семейство. Сега обаче нещата бяха коренно променени и тя нямаше от кого да крие своите симпатии.

Както му беше редът, Едноокия пръв излезе напред и поведе глутницата към тъмния провлак на реката, който тази заран, за щастие, беше толкова отънял, че можеше да бъде прескочен и от едно четиримесечно вълче. И докато вървеше начело, уверен, че му е провървяло, защото отдавнашна бе мечтата на всички да стъпят най-подир на отвъдната земя, усети как двама едновременно врълхлетяха отгоре му. Извърна глава не толкова изплашен, колкото изненадан. Видял обаче насреща си жълтите като пендари очи на Старата вълчица и редом с нея избраница ѝ Лиско, моментално разбра какво означава тяхното нападение — *втората* в глутницата обявяваше пред всички, че не го иска и за водач определя съучастника си, своя любимец. Инстинктът го беше научил, а и от опит го знаеше, че щом *тя* е против, всякаква съпротива е безсмислена. Подви опашка и отиде на края на колоната. Такова нещо на Жълтогривия никога не би му се

случило, но ето че на него се случи. Той беше чужд и нелюбим в тая общност и такъв щеше да си остане. Тук единствено Жълтогривия бе оценил по достойнство силата и способностите му, никой друг.

Само силният може да разбере както трябва силния, умният — умния!

В качеството си на предводител, следван в непосредствена близост от Старата вълчица, Лиско пръв премина отвъд. След него прескочи тя, а сетне и всички останали.

Ето най-после земята, към която Жълтогривия ги бе водил седмици наред и която безброй пъти бяха виждали в сънищата си като земя обетована и желана. Не чакаха нощта, а веднага поеха на юг към планината, щръкнала по цялото протежение на хоризонта като огромно стъпало: трябваше само да го прекрачат, за да влязат в новия непознат свят. Тук селищата бяха много по-начесто, та се налагаше постоянно да са нащрек. Голата хълмиста равнина между реката и планината бе заснежена открай докрай. Тихият безветрен ден и дълбокото синьо небе изтегляха пушеците на комините право нагоре, подобно опънати сивопепеляви въжета. Отначало вървяха леко и безшумно. Към обед обаче слънцето напече, снегът стана хрупкав, мек и краката им взеха да затъват. Овчарските кучета от кошарите в подножието на невисокия хълм пред тях ги усетиха отдалеч, та отново трябваше да сменят посоката. И през нощта слуката не ги споходи. Но поне студът не бе тъй остър и хапещ, както там, откъдето идеха. Това донякъде беше добре, тъй като пестеше жизнената им енергия. Все пак гладът и тук си беше глад. Нищо друго не можеше да засити празния стомах както кървавото парче месо. Нарастваше недоволството от напълно безрезултатния засега южен поход. Дисциплината и подчинението, най-важните неща в устройството на едно общество, каквото бе тяхното, се рушаха лавинообразно, едно след друго биваха погазвани основни правила на колективния живот, а нямаше кой да въдвори най-елементарен ред. Младата вълчица дори си позволи да не спазва закона на законите във вълчата глутница — осигуряването на храната за всекиго поотделно и за всички заедно да става наведнъж и заедно. Щом спряха призори в една долчина да денуват, вместо да потърси място за почивка, тя заби напърно по оврага, без и да погледне назад да види дали няма забрана. А и никой не даде знак за това. Всъщност да се намеси със свое решение имаше право само водачът Лиско. Но той

не го стори. Нещо повече, виждайки я да се олюлява от слабост между дърветата, като че ли сам изпита желание да я последва и едва в последния момент си наложи волята да не се дели от останалите. Редът и дисциплината, които предишният предводител с такава педантичност бе изграждал и изискваше от всекиго без изключение да ги спазват строго, за него сякаш нямаха никаква стойност и значение. Подходите на двамата водачи бяха коренно противоположни — от ред към безредие — и днешното самоволно отлъчване на Младата беше най-ярката илюстрация за това. Подир властното присъствие на Жълтогривия с поддържаната от него суровост във взаимоотношенията, сегашното състояние граничеше с пълното безвластие и анархията. Но така е било винаги. Силният водач обикновено оставя след себе си анархия. Дисциплината е жива дотогава, докато е жив този, който я е наложил. Отиде ли си той, заедно с него си отива и тя, не се ли яви друг такъв силен и властен приемник, за да е в състояние да продължи делото му. Тежки дни очакваха глутницата, доскоро известна на хората от Прикарпатието като Страшната армада на Жълтогривия. Потвърждението дойде още същия ден към обед, когато Младата, нежна като котенце вълчица, се прибра при своите сита, но... за да умре отровена.

Въпреки че никой не направи дори опит за нападение, Старата вълчица застана нащрек, готова да защити мъртвата си наследница от поругание. И за лошото, и за доброто извечният закон си оставаше закон. Нямаше как да не се подчинят вълците, макар да умираха от глад и погледите им да излъчваха люта омраза и неописуема жестокост.

Откъде идеха отчуждеността и враждебността? Имало ли ги е преди и ако ги е имало, какво тогава бе наложило създаването на глутницата, щом връзките помежду им са били толкова слаби и нетрайни? Защо през другите сезони си живееха на когото както му харесва, поотделно или на двойки, а дойдеше ли месецът, когато небето се склопеше със земята и виелиците надуха цафари, наведнъж или поединично те, довчерашните самотници, започваха да си спомнят изконния вълчи закон и да се привикват. Само страхът от студа и глада или нуждата от взаимна опора и умножаване на силите ги караше да се търсят и съюзяват? Кой от тия два подтика бе изначалният — законът или необходимостта? Как се наричаше това, което ги караше да

постъпват по един начин през лятото, по друг през зимата? Инстинктите само една вродена привычка ли са, или това са дълбоки знания, носени от някаква неизвестна памет, закодирана на неизвестно място?

И тъй, обединени в глутници, с удвоени и утроени сили, те се хвърляха в изморителното, но сладостно преследване, като едни насочваха жертвите, други причакваха от засада. Именно в задръжността те успяваха най-добре да покажат цялата си сила, хитрост и мощ, защото, ако едните не случат, другите пък могат да случат, а щом станеше това, имаше храна за всички. Не ги ли споходеше сполуката от една хайка, устройваха втора, трета. И с още по-голяма ярост и стръв се втурваха по белите залежени пространства — безкрайната и вечна арена на живота и на смъртта. Въздухът край тях свистеше, изпълнен със сенки и лунни видения, снегът скриптеше под неудържимия им бяг, краката стъпваха в стъпките на жертвите и те, хищници и праведници, рожби на едно и също естество, отиваха неизбежно към неизбежното, което в последна сметка завършваше фатално за едните или за другите, за преследваните или за преследвачите. Гладът беше един бог за всички.

Докато ги предвождаше Жълтогривия, сполуките им биваха много повече от несполуките. Е, случвало се е и цяла нощ преследване да завърши напълно безрезултатно. Тогава, изтощени, с празни стомаси и отмалели крака, те се натръшкваха в някоя покрайнинка като изпокапали гнили круши и чакаха да си отиде късият зимен ден, да изгреят звездите и дочули в мъчителния си унес нямата команда на водача, отново да полетят по следата на неизвестното животно, което трябваше да им осигури жизнена енергия, спокойствие и сигурност. В това се заключаваше целият им живот, това беше целта и смисълът на съществуването им. Веднъж достатъчно и предостатъчно, друг път само колкото да минат през живо и да им замирише на кръв. Жълтогривия винаги бе намирал изход. Нито веднъж по време на неговото предводителство не стигнаха до саморазправа. Дори в най-тежките часове той не допусна самоизяждане, макар законът на глутницата да го предвиждаше като крайна мярка за оцеляването на рода. Само с едно изръмжаване или тракване на челюстите, с една промяна в положението на ушите и опашката той успяваше да пресече злото още в зародиша му.

А сега, при не дотам тежкото изпитание, в което се намираше глутницата, нейните членове всеки миг бяха склонни на най-страшното, както вече постъпиха със замръзналото вълче.

Още не беше стихнала напълно гълчавата, оттук-оттам продължаваше да се чува злобното прищракване на челюсти, когато километър-два по-надолу, там, където гората свършваше и долът разперваше широко поли, неочаквано, сякаш из сънищата, изникна голямо стадо. Овцете пристъпваха в нишка, една подир друга, а най-отпред, проправяйки пъртина в снега, вървеше човек, облечен в кожиху до земята. Краят на върволицата чезнеше някъде зад хълбока на полегатия склон.

Многогласото ръмжение секна като прерязано с нож и откъм дола, стотина метра по-ниско, дойде сънното бълбукане на поточето, което до този час никой не беше забелязал. Сетне свежият зимен въздух отново бе разпънат от звуците на дивото, но вече без ония страховити нотки на недоволство и люти закани, сега те издаваха само едно голямо нетърпение пред дългоочакваната среща с жертвата. Останалите гледаха главата на върволицата, там, където бе страшният човек с кожуха, най-опасният неприятел на вълка. Единствено Едноокия следеше с поглед опашката на многочленестата гъсеница: отпред вече се знаеше какво има, не се знаеше какво идва отзад. А в случая то бе по-важното. Както изглежда обаче, това не занимаваше ни най-малко лисия предводител, защото преди още да е видял всичко, и главно края на гъсеницата, той присви уши и даде знак за отрязване втората половина на стадото, където в момента не се виждаше никакъв човек или каква да е друга опасност, а само едри тлъсти овце, които продължаваха да извират иззад хълма, сякаш сам той ги роеше.

Едноокия не би организирил така този лов. Най-малкото щеше да задържи атаката, докато не се изясни напълно картината с опашката на върволицата, както би направил навярно и Жълтогривия.

Докато изминаваха улея на клисурата, препускаха вкупом и пресният сняг вреше край тях. Щом излязоха на откритото, се разгърнаха по на двадесетина крачки един от друг. За Едноокия остана позицията най-отдясно, понеже никой не я искаше заради близостта с видимата опасност — човека с кожуха. А на него точно тази позиция му се виждаше най-безопасна. Изчака другите да отминат напред и едва тогава изравни в една линия ушите, гърба и опашката — неговата

обичайна поза при нападение. Преди сам да се вреже във върволицата, която отблизо не изглеждаше толкоз сбита и цялостна, чу виковете, а после и двата последователни изстрела. Откъм далечната страна, накъдето бяха залетели събратята му и където допреди секунди уж беше чисто, внезапно се появи втори човек и редом с него няколко едри като магарета овчарски кучета. Нямаше време да гледа какво става край хълма, защото на тридесетина крачки вдясно човекът с кожуха вече размахваше ръце във въздуха и крещеше. Клопна челюсти над първия попаднал пред очите му врат, после с един замах на главата метна жертвата на раменете си и продължи нататък в права посока. Чуждото тяло го притискаше към земята, ала и сега мускулестите му крака не преставаха да изхвърлят назад водопади от снежни валма.

Когато привечер се събраха заедно в един дол, дол без небе, защото клонестите дъбове отгоре скриваха всичко, Младото вълче вече не беше между тях, а Куция полагаше неимоверни усилия да загаси някак си огъня в новата огнестрелна рана, като ближеше непрестанно мястото. Нищо не бяха успели да грабнат, налице бяха само загубите — един убит и един ранен, който по всяка вероятност за дълго щеше да е в тежест на глутницата.

Едноокия плъосна овцата на снега (вътрешностите сам беше изял по пътя) и все още задъхан от тежкия и продължителен преход с товар на гърба, опря гръб о напуканата кора на един мощен вековен дъб. Вълците се сдавиха над окървавения труп кой по-голям къс да грабне. През цялото време докато ядяха, ръмженето им не секна нито за миг. При Жълтогривия даже в тия случаи се придържаха към определен ред, защото водачът неотстъпно държеше за това и защото сам даваше пример. Нито веднъж той не се бе възползувал от положението си на привилегирован, когато плячката е малко, както се опитваше да внуши това сегашният водач Лиско. Ако другите речеха да го слушат, както слушаха някога Жълтогривия, през цялото време те трябваше да стоят настрани и да гледат как тъпче търбуха си, без да го е грижа за тях. Но те бездруго не го слушаха. Знаеха, че само съюзът му с вълчицата е страшен, и повече гледаха нея да не ядосват, да не навличат гнева й върху себе си.

С пълни стомаси (за пръв път, откак преминаха отсам голямата вода) вълците се отдалечиха на известно разстояние от мястото на пиршеството, намериха подходяща поляна и спряха там да почиват.

Нощта беше ясна, небето синьо и бистро. Звездите грееха ярко и топло, не възнеха както там, в прикарпатската степ. Планината цялата светеше от навалелия предния ден сняг, бял и съвсем чист. Това и успокояваше, и плашеше едновременно. Както и самата планина. За разлика от равнината, където можеш да видиш врага отдалече, както и той тебе, тук нещата стоеха точно в обратния ред — лесно се скриваш от чуждото око сред безбройните гънки на земята, но същите тия гънки могат да скрият и неприятеля ти, който току-виж те изненадал. Навярно за тукашните обитатели, отдавна свикнали с относителната близост, това не носеше чак такава голяма заплаха, но за тях, прекарали целия си живот на открито, то не изглеждаше толкова безопасно. И така, в един постоянен и вледеняващ страх те изкараха нощта, а утрото рано-рано ги свари пак на крака, защото не можеха да останат в съседство с кръвопролитие от предния ден. От друга страна, досегашните доказателства на юга не ги убеждаваха, че точно това е обетованата земя, заради която Жълтогровия ги бе повел в този дълъг и мъчителен поход.

Не знаеха колко още има да вървят, докато стигнат добрата земя от сънищата си, а четирима от тях вече не бяха между живите. Какво ги очакваше? Какъв край им готвеше съдбата? Много ли нещо не им достигаше в степта? Достатъчно храна! Топлина! Сигурност! Спокойствие!... Планината, из която бродеха трети ден вече, поне дотук не им обещаваха нищо повече. Тогава защо бе всичко това? Приумица на Жълтогровия? Да, вината е негова. Но той си беше отишел пръв и нямаше кому да се разплатят заради измамата. И тъй, не им оставаше друго, освен час по час да седат върху пухкавите си опашки и вирнали нагоре глави, да изливат гнева си срещу звездите, които единствени заедно с лукавата невярна луна бяха с тях през целия поход, осветявайки пътя им, и нито веднъж не дадоха знак: Стойте! Спрете! Дотук! Или: Върнете се, отдето идете. Там е вашият корен, там е животът ви. Където другаде да отидете, все ще е чуждо... Звездите мълчаха. Нямаше връщане назад.

... Спускане-изкачване. Отново спускане и пак изкачване. Планината беше толкова силно нагъната, че възвишенията и падините следваха едно след друго. Звездите изглеждаха ту много близко, ту безкрайно далече, а луната постоянно менеше мястото си и се показваше ту от една, ту от друга страна и трябваше много да

внимават, за да не сбъркат посоката. В полето подобни грешки бяха невъзможни. Там и слънцето, и луната, и вечерницата изгряваха и залязваха все на едно място през зимата и пак тъй на едно място през лятото. Докато в равнината се изморяваха очите, тука умората винаги дохождаше от краката. Умора и глад. Лютата изтощителна зима бе пропъдила към полята от двете страни на балкана всички местни животни — и диви, и питомни.

Бе изминала цяла неделя от последния валеж, а снегът продължаваше да е все тъй бял и чист, само видимо изтъняваше. Заредиха се топли слънчеви дни. Снежната покривка по припечите се прокъса и тук-таме зачерня. Усещаше се някакво тайнствено дишане. Във въздуха плъпнаха досадните мушици-еднодневки, които идеха да напомнят, че пролетта е близко. Глутницата с нетърпение чакаше започналото затопляне да върне тъдявашните обитатели. Но за беда една привечер от север нахлу отново горнякът, измести едва-едва появяващия южняк и вклещи долищата в своята ледена прегръдка. Зимата се върна, както неведнъж е ставало.

Намалялата глутница изнемогваше. Онова, което успяваха да хванат, не беше в състояние да засити даже едного от тях, камо ли всички заедно. Гладът, както и отсъствието на достатъчно авторитетен и силен водач подсилваха още повече съществуващата от деня на Лисковото възцаряване разруха. Глутницата из ден в ден се превръщаше в арена на собственото си унищожение, а останалите нейни членове — в заклетии врагове. Всеки смяташе за свой най-върл натрапник не по-силния от него, а онзи, който стоеше по-ниско, тъй като самата му принадлежност към доброволното им съдружие ги задължаваше да делят с него оскъдната хапка. Ето защо всички се гледаха с такава люта ненавист и настървение и при най-незначителния повод налитаха на бой.

Простреляната плешка на Куция беше почнала да заздравява, но при едно стълкновение с Дебелогърбия тя отново прокърви. Видът и мирисът на прясната кръв възбудиха зверските инстинкти у останалите и те се нахвърлиха с диво ръмжене върху нещастника. Стар, опитен вълк, познаващ и добрите, и лошите страни на вълчия колективизъм, както и правилата, върху които се градеше, Куция като че очакваше този край, беше подготвен за него и не направи никакво усилие за

самоотбрана. Нещо повече, още докато Лиско и Дебелогърбия приближаваха, той се тръшна на земята и сякаш се смали.

Едноокия не взе участие в братоубийството, но с охота изяде полагащата му се част. В края на краищата законът на глутницата предвиждаше и това. Е, Жълтогровия не би го разрешил, но Лиско не беше Жълтогровия. Лиско предпочиташе готовото, докато старият предводител винаги търсеше изход от положението. И го намираше дори с риска да пострада. Веднъж сам стана обект на нападение от своите, защото не позволи да бъде изяден един техен болен събрат. И тогава цяла неделя не бяха туряли нищо в устата. Накрая, заслепени от глад, разтърсвани от четирийсетградусовия равнински студ, от който няма спасение, защото няма къде да свреш глава, всички вкупом връхлетяха върху болния: той открай време само участвуваше в разпределението на плячката, а никога не донасяше нищо. Обикновено тия разкъсвания ставаха за броени секунди, но Жълтогровия беше съвсем наблизил и има време да предотврати вандализма на своите: първите двама изтласка с гърди, а на останалите трябваше да покаже и зъбите си. Озлобени, че измъкват хапката от устата им, неколцина, в това число и Куция (тогава той още не беше Куция!), нападнаха водача, нещо много рядко. Първия, а това беше Лиско, Жълтогровия отхвърли с удар в корема. Вторият се бе изхитрил да го захлупи изотзад. На предводителя този път наистина му се наложи да употреби цялата пъргавина на гъвкавото си тяло и силата на железните си челюсти. Само с една захапка прекърши крака на нападателя, и то в горната, дебелата част. Вълкът изви на умряло и отклинка встрани от полесражението да ближе раната си. По такъв ефикасен начин Жълтогровия усмири необуздания гняв на своите и накара най-лошия съветник в подобни случаи, глада, да преклони глава пред силата и авторитета. А още същата нощ той отведе глутницата край една от добре пазените кошари, сам влезе вътре и изпод носа на кучетата изнесе най-тлъстия овен. Лошият спомен за нападението върху водача бе забравен. Но от този ден Куция тръгна на три крака, та до днешен ден, когато сам трябваше да се превърне в живот за другите.

И така командата, която Жълтогровия бе водил непокътната, здрава и читава, месеци наред, само за три седмици се стопи наполовина. Виждаше ли сегашният водач заразата и разтлението? Едва ли. Той мислеше само за себе си и за собственото си оцеляване.

Старата вълчица! Втората в йерархията! А при установените взаимоотношения на практика първа! Същото. Първичният ѝ нагон я тласкаше тъй сляпо и безразсъдно към нейния избраник, че тя не виждаше в него нищо лошо, а в деянията му нищо нередно. Другите! Всъщност тия „други“ не бяха ли той и Дебелогърбия, чиято потайност и скритост, утроени и учетворени от нескриваната му омраза към него, защото веднъж го бе поставил в подчинено положение, можеха само да извикат злото, не и да му се противопоставят.

Три дни подир гощавката с изпосталялото тяло на Куция в glutницата цареше относително спокойствие. На четвъртия поляната беше най-прилежно очистена от последните кокалаци. Вече нямаше на какво да разчитат повече в това безлюдно място, трябваше да слязат по-ниско, а леността и нежеланието да търсят почтени пътища за преживяване продължаваха да владеят двамата водачи — Лиско и Старата. Тоя бърз, лек и напълно безопасен начин за осигуряването на храна явно им допадаше, можеха да опитат да го използват и занапред.

Нямаше за какво повече да стои тук. Глутницата отдавна вече не беше това, което остави Жълтогривия. И Едноокия почна да се зашурва сам из планината. Гледаше колкото може по-малко да е заедно с другите. Изчакваше сутрин да заспят и тръгваше да търси храна. Връщаше се най-често сит и това не оставаше незабелязано.

Дебненето трая няколко дни. Заплахата отвътре продължаваше да съществува. И това ускори развързката.

Беше ранно утро, часовете, в които образите изглеждат раздвоени и разтроени. И все пак той не пропусна да съзре и правилно да разгадае многозначителните погледи, които си размениха Лиско и Старата. Инстинктът за самосъхранение моментално му спомни картината отпреди една седмица. Явно за него тук нямаше повече място. Каквото и да направеше, заобикалящият го свят щеше да си остане такъв, какъвто е, а животът все още му беше мил.

Даде си вид, че нищо не е забелязал. Стана бавно и дори се протегна, преди да поеме въз нанагорнището. Все едно че отиваше на поредния лов. Обърна се и погледна назад едва когато стъпи на билото. От тримата, останали да лежат в дола, го делеше близо километър.

Това беше последната нишка. Късаше я без жал и никак не съжаляваше, че повече няма да ги види.

От този миг ставаше единак и законът на дивото го задължаваше по-скоро да напусне пределите, където бяха те, и да си намери свободна, незаета територия — неговия бъдещ дом, грижа и отговорност. През върхове и долове, през голи каменливи хълмове и гъсти усоища от клек и бор вървя повече от денонощие, а крайт на планината все не се виждаше. Свършваше една верига, започваше друга. Колкото по̀ на юг отиваше, толкова снегът отъняваше. Привечерта на втория ден стигна до една котловина, приличаща на старовремско корито с няколко селища на дъното. От мястото, където беше спрял, те отстояха на два-три часа бяг. Реши тук да устрои леговището си. Огледа се, избра няколко далечни ориентира, върху които трябваше да изпише своя знак, да отбележи своето присъствие, и чак след като привърши работата си, отнела му немалко време, легна на сушина под козирката на една огромна скала. Гърбът му беше сигурно защитен, а пред очите му бе полегатият склон, спускащ се постепенно към дъното на котловината и селищата, които в тоя ранен вечерен час бяха опушили с дим небето.

Затопленото му тяло взе да дими. Умората го обзе бързо и го унесе дрямка.

Първото, което видя, когато се пробуди, бяха множеството огньове, разпръснати по цялото пространство пред него. Инстинктът за самосъхранение моментално го оттласна навътре към дъното на малката пещера и продължи да отстъпва дотогава, докато задните му крака не опряха в твърдата скала. Полека-лека внезапноият вцепеняващ страх, дошел с пробуждането на новото непознато място, затихна и много скоро той бе заменен от чувството за безопасност и сигурност. Отново изпълзя напред и едва сега разбра съвсем ясно, че огньовете, които го изплашиха, не са чак толкоз близко, както му се бе сторило отначало. Всъщност това бяха светлините на селищата долу в коритообразната котловина.

Досега той винаги беше отбягвал хората, техните жилища и животните край тях. Предпочиташе дивото, свободното. Рядко посягаше на онова, що принадлежеше някому. Защото за него денонощно бдяха и хора, и кучета. За пръв път си позволяваше да приближи толкова много до човека, двукракото същество, което беше

успяло да подчини всичко живо, питомно и диво, и да му стане законен водач. И го правеше точно когато беше сам и не чувствуваше силата на колектива. Единачеството, вместо да го плаши, му даваше по-голяма сигурност, отколкото глутницата, защото беше напълно уверен в собствените си сили, защото се смяташе за достатъчно хитър и ловък, защото знаеше, че при всякакви обстоятелства ще съумее да спазва нужната дистанция с всепризнатия предводител — човека.

Първите дни не му вървеше твърде много. Късите разстояния тук най-често бяха в полза на жертвите. Пък и видеха ли, че ще ги настигне, не се бояха, както той, от близостта с човека, даже понякога сами търсеха закрилата му. И питомните, и дивите. Така спаси кожата си една стара едра сърна. Гладът все по-често взе да напомня за себе си. Принуди се да мине на дребен лов, какъвто тъдява имаше в изобилие. Към петия-шестия ден, след като предварително добре огледа гъсто обраслите склонове от другата страна на котловината, реши да обходи и тях, за да види как е там.

Ала не стана нужда да ходи чак отсреща, за да дири прехрана. Поне засега. Не беше изминал и час, откак напусна бърлогата си в скалите, когато най-неочаквано съзря сред гънките на планината, настрани от големите полски селища и точно под себе си, махаличка от десетина къщи. Крайно неприятно откритие, защото излизаше, че човекът, най-опасният му враг, е бил по-близо, отколкото си го е представял. Клекна сред двегодишния подраст и почти се сля с цвета на ланшната шума. Докато преценяваше откъде ще е най-добре да мине, за да не разлайва кучетата на махалата, Едноокия забеляза, че от един двор излезе човек, теглещ два впрегатни вола. На десетина крачки отдире им ги следваше някакво неизвестно животно, което оставяше червени дири по снега. Тия същества — човекът, двата вола и все още неразгаданото четвърто — продължиха по долчината нагоре, идеха право към него. Подир известно време приближиха толкова много, че той се учуди на смелостта си, задето не избяга. Остана сред листнатите шубраци и само по-силно се притисна към земята. Просто не знаеше какво ще стане по-нататък, ако в един момент човекът не извика нещо и воловете не бяха спрели. Тогава всемогъщият двукрак отиде при онова, което влачеха, отвърза въжето, и той напред, воловците след него, отново се върнаха в махаличката. Едва сега, останал сам и следователно в пълна безопасност, Едноокия вдъхна

мириса на месо и прясна кръв. Изчака да види дали опасността е преминала окончателно и дали отнякъде няма да дойде друга и чак тогава си позволи да слезе при изоставеното животно. А то се оказа драно магаре.

Като сянка от небето прилетя стар опърпан лешояд и пръв започна гощавката.

Вечерта се прибра в сухото леговище под скалата сит, спокоен и сигурен както никога през тая зима. Докато беше в глутницата и когато ловуваха, и когато бяха в поход, и когато почиваха, винаги трябваше да се съобразява не е ли заел случайно мястото, което по право принадлежи на по-горния от него или на самия предводител. А сега той си беше и водачът, и подчиненият; знаеше, че всичко, което щеше да му дойде до главата — и лошото, и доброто, — зависи единствено от него и от никой друг.

Никога снегът нощем не е бил така бял, звездите върху ясното синьо небе така ярки, а светлините на селищата в котловините толкова дружелюбни както тази нощ.

Целия следващ ден не излезе от временното си жилище, приятно затоплено от полегатите лъчи на слънцето. Но щом падна първият здрач, забърза към своята плячка в бранището над махаличката. Отдалеч съзря тъмното петно върху снега и последните крачки измина по-спокойно. Трупът на магарето наистина стоеше на мястото си, но месото беше наполовина от това, което остави предната вечер. Не е възможно лешоядът, ако е дохождал през деня, да изкълве толкова много. Някой друг ще да е пирувал след тях. Наяде се, после нагази в гъстите храсталаци стотина-двеста метра по-нагоре и легна в шумата.

На зазоряване пристигна сътрапезникът му. Че беше именно той, а не случаен минувач, личеше по това, как вървеше право към мършата, нито вляво, нито вдясно. Явно пътят му беше познат отнапред и много добре знаеше накъде води. Изненадата дойде в момента, щом неканеният гостенин излезе извън прикритието на дъбовия подраст и пристъпи до трупа — натрапникът на тяхната трапеза с лешояда се оказа неговият доскорошен предводител, Лиско. Но защо сам? Къде са останалите? Или начинът, по който бяха ликвидирали младото вълче, а после и Куция, му е помогнало да отстрани другите двама и да оцелее за тяхна сметка! Не, поне на Старата това не би могло да се случи. Дори всичките закони в една

глутница да бъдат погазени, убийството на вълчицата-майка е немислимо. Тогава къде може да е тя, защо не беше дошла с него? Тука имаше нещо твърде съмнително, но Едноокия възприе най-простото и най-вероятното — Старата лежи болна нейде наблизо и нейният любимец и почитател ѝ носи от плячката. Изчака оня да се наяде, за да го проследи. Ала на тръгване той не взе нищо със себе си. Дали пък вълчицата наистина не е умряла? Лиско продължаваше все в същата посока, откъдето бе дошел, противоположно на посоката, където беше неговата пещера. Вървя известно време подире му, но се отказа, понеже току-що излезлият южняк духаше в гърба му и можеше да го издаде. Пък и да не беше вятърът, тукашният сняг, макар не тъй чист и бял както високопланинският (навярно близостта със селищата в котловината му влияеше някак!), хрупаше не по-малко издайнически.

Меката и мокра снежна покривка изморява повече от калта. Два часа газене в такава каша и нозете отмаяват, все едно че са ги отскубнали от тялото. Затова пък леговището под скалната козирка го посрещна уютно, сухо и топло, огряно от първите слънчеви лъчи. Изпружи краката си към изхода да съхнат и положи глава направо върху земята. Топлината, проникваща през гладката сивожълтеникава козина, по-светла откъм корема, разливаше приятни тръпки по тялото му. Клепачите натежаваха неудържимо. Час по час правеше усилия да ги повдигне, но това отчасти се удаваше само на дясното око, лявото постоянно оставаше затворено. Единственото нещо, което не изгуби изразността си нито за миг, докато лежеше, бе порцелановият блясък на трите закривени кучешки зъба, стърчащи през всичкото време навън, сякаш Едноокия се усмихваше в съня си.

Е, да. Колко му трябва на едно същество, каквото е вълкът, за да се почувствува доволно и щастливо: да е здраво, да не е празен стомахът му, да не му е студено, да не усеща заплаха за себе си. Другото, каквото и да е то, не е в състояние да промени същината му на живот.

Следобеда и част от нощта прекара в дълбок непробуден сън. Събуди го необикновено бучене. По навик вдигна глава нагоре. От бляскавата средина на небето го гледаше огромният бял диск на месечината. Не, тревогата не идеше оттам. Някаква друга, непозната нему сила като че се опитваше да го повдигне и да го отнесе заедно с пещерата, заедно с надвисналата каменна козирка, заедно със земята,

на която стоеше, претръпнал от страх. Тежките разкрячени стъбла на дъбовете по склона се огъваха, скърцаха и ръмжаха диво, а останалите тук-таме по тях листа отскачаха като отбрулени с лапа и хвъркваха в синкавобелезникавата виделина на луната подобно рояк черни оси. Нощта стенеше, земята тътнеше, сякаш бе дошел краят на света. Каква бе тая сприя, този буен, неукротим бяс, чиято ярост смазваше и въздигаше едновременно? В прикарпатските степи, откъдето идеха, те не познаваха такива внезапни преображения на въздуха и природата. Там всичко беше повече или по-малко едноизмерно, равно, без изненади. Даже злият северняк, хапещ по-лошо и от най-лошите овчарски кучета, духаше еднакво — веднъж по-слабо, друг път по-силно, но винаги равномерно и в една посока. А тук дърветата се мятаха като замаяни, ту на една, ту на друга страна, та да имаше как и на възбог да полетят. На тукашната планина ли е рожба тая стихия, без начало и без край, или тя беше присъща изобщо на юга?

Откъде можеше да знае за това Едноокия, щом кръвта никога не му беше нашепвала досега за лудостта на така наречения Бял вятър?

С настръхнала по врата и гърба козина той излезе на сред поляната, готов да се бие на живот и смърт с непознатата сила...

Южнякът не спря да буйствува цялата нощ. Вековните дъбове пред пещерата оголяха съвсем и добиха вид на новородени, а снегът посиня и взе да чезне, сякаш земята го всмукваше в дълбоките си недра.

Колкото повече часове прекарваше на откритото Едноокия, брулен от топлия Бял вятър, толкова повече свикваше с него и толкова по-малко започваше да го плаши. Най-после, опознал докрай налудничавите му неориентирани набези, той се успокои окончателно и пое към поляната сред дъбовото бранище. Вървеше по старата диря и гледаше да не я изгуби от погледа си, защото вятърът постоянно го отнасяше настрани. Щом наближи, забави крачките си и дори поспря, понеже му се стори, че някой го е изпреварил. Ранното пурпурно зарево му помогна веднага да разпознае, че това отново е Лиско. Клекна в храстите. Сега вече не беше нужно да бърза, трябваше добре да прецени кое ще е най-уместно — само да го прогони, като не му даде възможност да изгълта последните останки от плячката, или да го сдави, отмъщавайки му по този начин за голямата несправедливост, която двамата със Старата вълчица извършиха спрямо него.

Още се спотайваше в шубраките, когато откъм посоката, в която предишната нощ бе изчезнал лисия, се зададе вълчицата. Залитаща от слабост и изтощение, живи мощи. Това стъписа Едноокия. Подир вчерашната среща с Лиско той я смяташе за умряла.

Белият вятър вдигна от сън тази нощ и Старата вълчица. Ала за разлика от Едноокия, тя не изпита ужасите, преживени от него. Усещането, че не е сама, ѝ даваше известен кураж. Ето защо онова, към което насочи вниманието си в часа на внезапното пробуждане, не бе южнякът, а желанието да разбере дали Лиско отново не е изчезнал.

Предишната нощ той беше ходил някъде тайно и когато се прибра на разсъмване, хълбоците му изглеждаха изпълнени, а муцуната му лъщеше от блажнотия. Това, че си бе позволил да пирува скришом, я вбеси и докато минаваше наблизко, за да заеме останалата част от сухото топло пространство в основата на скосения овраг, направи опит да го захване. Продължителното гладуване обаче толкова я бе изтощило, че не ѝ стигнаха сили да го стори и рухна в затопленото си ложе. Пред очите ѝ притъмня, после напористото фучене на вятъра полека-лека я унесе и тя отново изпадна в познатото ѝ от една неделя насам състояние между съня и бдението.

Сега Лиско си беше на мястото и това донейде я успокои. Тътнежът, разrazil се тъй внезапно край тяхното временно обиталище, в тази чужда и за двама им планина, дори не го бе стреснал и той спеше непробудно. Ако необикновената буря наистина представляваше някаква заплаха, нима той, водачът, щеше да спи! Старата вълчица се обърна с гръб към вятъра и слабостта веднага я превзе.

Мъките от глада само в началото изглеждат изгарящи и нетърпими, по-нататък те се превръщат в нещо, с което се свиква, а накрая стават дори сладки.

Когато гърчовете в празния стомах повторно я извадиха от кратката дрямка, тя се видя пак сама. Мирисът и следата, която Лиско беше оставил върху размекнатия сняг, бяха толкова пресни и отчетливи, че желанието да го проследи надви немоощта ѝ.

Три години изминаха от онзи ден, в началото на зимата, когато Лиско се яви при тях. Преди да отиде да сведе глава и да подвие

опашка, в знак на покорство, пред Жълтогривия, той се отби при нея. Оттогава помежду им се създаде една особена близост, която при всяко ново сформирание на глутницата се възобновяваше. Ала между тях неизменно стоеше и ги разделяше строгостта и силата на Жълтогривия. Затова след неговата гибел под ледените блани на голямата вода и бързото възшествие на Едноокия, когото ненавиждаше, едно, заради хитростта, второ, заради гордостта му, тя не се поколеба нито за миг да наложи своя избор. И ето сега този неин избраник втори ден ходеше някъде скришом, а тя умираше тука от глад.

Все по прясната диря, със сетни сили, Старата вълчица успя най-подир да се добере до мястото на пиршеството. Ала вместо да залегне край смалената купчина от кокалаци, както бе направил Лиско, и да поогризе каквото е останало, тя налетя с ярост върху него. Първоначално той прие нападението ѝ като ласка и продължи най-спокойно да ломи със здравите си зъби крехките опашни костички на неизвестното животно. Едва след като Старата заби дълбоко челюстите си, той като че проумя истинските ѝ намерения и тръскайки нагоре-надолу глава, направи опит да се освободи. Явно не искаше да отвърща на нападението с нападение. Както впрочем би постъпил всеки вълк на негово място.

Законът бе изковаван хилядолетия наред — на женското да не се посяга, женското да се пази.

Впила зъби във врата му, вълчицата не го пущаше. Накрая Лиско се видя принуден да побегне, влачейки я със себе си. И тогава изтощението и слабостта си казаха окончателно думата. Тя разхлаби от немощ челюстите и се свлече странишком на земята. Стана и отново затича да го настигне. В жълтите ѝ като разпалени въглени очи гореше люта закана. Тоя път обаче краката ѝ не издържаха и тя падна в разкашкания воднист сняг.

Доскорошният предводител на мъртвата глутница потъна в близките гъсталаци.

Старата вълчица проточи глава към обистреното синьомораво небе и от гърлото ѝ излетя слаб, жален вой. И това не беше призив, покана, а плач, вик на раздяла.

Двамата с Едноокия приближаваха едновременно от двете срещуположни страни — тя, тътрейки се по снега, той, крачейки бавно, с нейната бързина, като по този начин ѝ предоставяше възможност първа да си избере мястото. Преди да забият муцуни в междуребрията на магарешкия труп, единият от едната, другият от другата страна, те отново се спогледнаха.

Откъм далечния край на барицето достигна самотен вълчи вой. Старата вълчица вдигна глава, като че възнамеряваше да отвърне на познатия глас, но тази нейна разколебаност трая малко. В следващия миг погледът ѝ, измъчен и покорен, спря върху ъгловатата снага на гордия единак отсреща.

Едноокия пръв се оттегли от оскъдната вълча трапеза. Отиде на стотина крачки и клекна в снега.

Вятърът почти бе утихнал. Храстите в дола не помръдваха и само по високото дърветата все още поклащаха от време на време голите си клони. Откъм изток, току зад близкия връх, зората съвсем избеля.

Снегът продължаваше да се топи и мястото, където Едноокия седеше върху опашката си, отпърво подмокри, а после и загъоли. Това го принуди да стане. Направи още няколко стъпки в посоката към неговото леговище и пак извърна назад глава. Вълчицата бе престанала да яде и гледаше към него.

Подир четвърт час двамата се озоваха пред малката пещера. Едноокия застана под надвисналата козирка на скалата, давайки възможност на вълчицата първа да влезе в новия им дом.

Над планината се възцаряваше хубав зимен ден, слънчев и топъл.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.